

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษา
ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนากการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-1389-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 3 ก.ย. 2546

I 20652835

INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARD
SEX EDUCATION OF TEENAGERS IN BANGKOK

Miss Duangrutai Pongpaitoon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1389-2

T 20652835

ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ : การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. (INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARD SEX EDUCATION OF TEENAGERS IN BANGKOK) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ, 183 หน้า. ISBN 974-03-1389-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 420 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ t-test One-Way ANOVA และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.วัยรุ่นที่มีเพศต่างกันมีความรู้และทัศนคติเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกัน
- 2.วัยรุ่นที่มีอายุและการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้และทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกัน
- 3.การเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทนิตยสาร/วารสารและสื่อเฉพาะกิจประเภทวิดีโอ/วีซีดีมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องเพศศึกษามากที่สุด
- 4.การเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษา โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลประเภทครูอาจารย์และสื่อเฉพาะกิจประเภทหนังสือเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษามากที่สุด

ภาควิชา	การประชาสัมพันธ์	ลายมือชื่อนิสิต	ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์พัฒนาการ	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	ธนาวัต บุญลือ
ปีการศึกษา	2544	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	-

##438 50784 28: MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEYWORD: INFORMATION EXPOSURE / KNOWLEDGE / ATTITUDE / SEX EDUCATION

DUANGRUTAI PONGPAITON: INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE AND ATTITUDE
TOWARD SEX EDUCATION OF TEENAGERS IN BANGKOK. THESIS ADVISOR: ASSO.
PROF. TANAWADEE BOONLUE, Ph.D. 183 pp. ISBN 974-03-1389-2

The purpose of this research was to study the correlation between information exposure, knowledge and attitude toward sex education of teenagers in Bangkok. Questionnaires were used to collect data from 420 teenagers. Frequency, percentage, mean, t-test, One-Way ANOVA and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were employed for data analysis. SPSS for Windows program was used for data processing.

The results were as follows :

1. Teenagers with different sex were significantly different in knowledge and attitude toward sex education.
2. Teenagers with different age and education were significantly different in sex education knowledge and attitude toward dialogue and teaching sex education.
3. Exposure to sex education information via mass media and specialized media particularly through magazine/journal and video / vcd correlated with knowledge about sex education.
4. Exposure to sex education information through personal media and specialized media particularly teachers and textbook correlated with attitude toward talking and teaching sex education.

Department Public Relations Student's signature Duangrutai Pongpaiton
Field of study Development Communication Advisor's signature Tanawadee B
Academic year 2001 Co-advisor's signature -

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครสำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายๆ ท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาชี้แนะและให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ประมะ สตะเวทิน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างละเอียด รวมทั้ง ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำชี้แนะทางด้านสถิติแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอด 2 ปีของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมถึงขอขอบคุณพี่แมว พี่อ้อย พี่ซ้อ พี่เนย พี่อัม อี๋ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และเจ้าหน้าที่บัณฑิตทุกท่านที่ชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการติดต่อ การขอรับทุนบัณฑิตตลอดจนการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณน้องๆ นักเรียนและนิสิตนักศึกษาทุกคนสำหรับความร่วมมือ ความกระตือรือร้นในการตอบแบบสอบถามอย่างจริงจังและการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์กับผู้วิจัย นอกจากนี้ขอขอบคุณผู้ช่วยสำหรับความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล รวมถึงการเป็นที่ปรึกษาและกำลังใจที่มีให้เสมอมา ขอขอบคุณเบิร์ดสำหรับความเอื้อเฟื้อและน้ำใจที่มีให้ในทุกๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบคุณโธสำหรับการกระตุ้นเตือน ตามได้และความหวังดีที่เป็นแรงผลักดันให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ก้าวหน้าได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ขอขอบคุณเจนสำหรับน้ำใจและความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณแอนสำหรับคำแนะนำในการอ่านผลการวิจัยและการทำตาราง

ขอขอบคุณพี่จีสำหรับหนังสือที่มีประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณแป๊ะสำหรับคำแนะนำที่ดีและสถานที่ในการเตรียมสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณพี่ที่เป็นธุระเรื่องอุปกรณ์ในการสอบ ขอขอบคุณพี่มิ่งค์สำหรับน้ำใจและความเอื้อเฟื้อในการให้คำแนะนำการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณพี่แหม่ม เหมียว อ้อ เตือน พี่โหนกและขอขอบคุณเพื่อนๆ Dev' Comm. ทุกคนสำหรับความเป็นเพื่อน เป็นพี่ รวมถึงความประทับใจ และประสบการณ์ดีๆ ที่มีร่วมกันตลอด 2 ปี

ขอขอบคุณป๊อบและครอบครัวสำหรับความห่วงใย แรงใจแรงกายและความปรารถนาดีที่มีให้เสมอมา ตลอดจนเป็นแรงกระตุ้นที่ผลักดันให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จด้วยดี รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ วารสารฯ ธรรมศาสตร์ สำหรับการตามได้ ความห่วงใยและความเป็นเพื่อนที่มีให้เสมอ

ขอขอบพระคุณคุณครูอิงอร สำหรับกำลังใจ คำปลอบโยนและความเป็นห่วง ขอขอบคุณอู๋ แอม ที่คอยเป็นห่วงและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในทุกๆ ด้าน รวมถึงการเป็นน้องที่ดีของผู้วิจัยด้วย ขอขอบพระคุณอากงอาม่า และคุณยายที่ให้การสนับสนุนในด้านการเรียนแก่หลานเสมอ สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณป๊ากับแม่ สำหรับแรงบันดาลใจ และทุกสิ่งทุกอย่างที่ป๊ากับแม่มีให้ลูก ทั้งความเป็นห่วง ความเอาใจใส่ กำลังใจ และการสนับสนุนในทุกๆ ด้านที่นำมาซึ่งความสำเร็จต่างๆ ในชีวิต ตลอดจนการอบรมสั่งสอน ความรัก และความปรารถนาดีที่หล่อหลอมและสั่งสมจนทำให้ลูกเป็นได้อย่างในทุกวันนี้

ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	6
ปัญหานำวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ขอบเขตในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อต่างๆ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับอุปสรรคที่สกัดกั้นผลของการสื่อสาร.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะผู้รับสารที่วิเคราะห์ตามลักษณะทางประชากร.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา.....	31
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติ.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	55
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	55
ตัวแปรในการวิจัย.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
เกณฑ์การให้คะแนน.....	59
การทดสอบความเชื่อถือได้.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การประมวลผลข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงอ้างอิง.....	96
การรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิด.....	115
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	130
สรุปผลการวิจัย.....	132
อภิปรายผลการวิจัย.....	137
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	160
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	163
รายการอ้างอิง.....	166
ภาคผนวก.....	173
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	183

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	66
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	67
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	68
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง.....	69
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	70
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล.....	71
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ.....	72
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อมวลชน.....	73
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อบุคคล.....	74
10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อเฉพาะกิจ.....	75
11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลแต่ละประเภท.....	76
12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพูดคุยเรื่องเพศศึกษากับบุคคลต่างๆ.....	77
13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพูดคุยเรื่องเพศศึกษาในหัวข้อต่างๆ กับสื่อบุคคล.....	78
14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกจากการได้รับการสอนเรื่องเพศศึกษาจากบุคคลต่างๆ.....	80
15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการให้มีการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการเลือก ผู้ที่มีความเหมาะสมที่สุดในการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	82
17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการ ให้มีวิธีการในการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	83
18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถในการ ตอบคำถามวัดความรู้เรื่องเพศศึกษา.....	84
19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้เรื่องเพศศึกษา.....	87
20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติต่อการพูดคุย และการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	88
21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับทัศนคติต่อการพูดคุย และการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	91
22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา.....	92
23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษา.....	95
24 ผลการทดสอบความแตกต่างของความรู้เรื่องเพศศึกษาจำแนกตามเพศ.....	96
25 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่อง เพศศึกษาจำแนกตามเพศ.....	97
26 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษาจำแนกตามเพศ.....	98
27 ผลการทดสอบความแตกต่างของความรู้เรื่องเพศศึกษาจำแนก ตามกลุ่มที่มีอายุต่างกัน.....	99
28 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่อง เพศศึกษาจำแนกตามกลุ่มที่มีอายุต่างกัน.....	100
29 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษาจำแนก ตามกลุ่มที่มีอายุต่างกัน.....	101
30 ผลการทดสอบความแตกต่างของความรู้เรื่องเพศศึกษาจำแนกตาม กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	102
31 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอน เรื่องเพศศึกษาจำแนกตามกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
32 ผลการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษาจำแนกตามกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	104
33 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อมวลชนกับความรู้เรื่องเพศศึกษา.....	105
34 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อบุคคลกับความรู้เรื่องเพศศึกษา.....	107
35 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อเฉพาะกิจกับความรู้เรื่องเพศศึกษา.....	108
36 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อมวลชนกับทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	109
37 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อบุคคลกับทัศนคติเกี่ยวกับการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	110
38 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อเฉพาะกิจกับทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษา.....	111
39 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อมวลชนกับทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษา.....	112
40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อบุคคลกับทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษา.....	113
41 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากสื่อเฉพาะกิจกับทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษา.....	114
42 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากหนังสือพิมพ์.....	115
43 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากนิตยสาร วารสาร.....	116
44 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากรายการโทรทัศน์.....	118
45 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากรายการวิทยุ.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
46 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษา จากเว็บไซต์.....	120
47 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่า ควรเริ่มมีการสอนเพศศึกษา.....	124
48 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่า ควรเริ่มมีการสอนเพศศึกษา.....	126